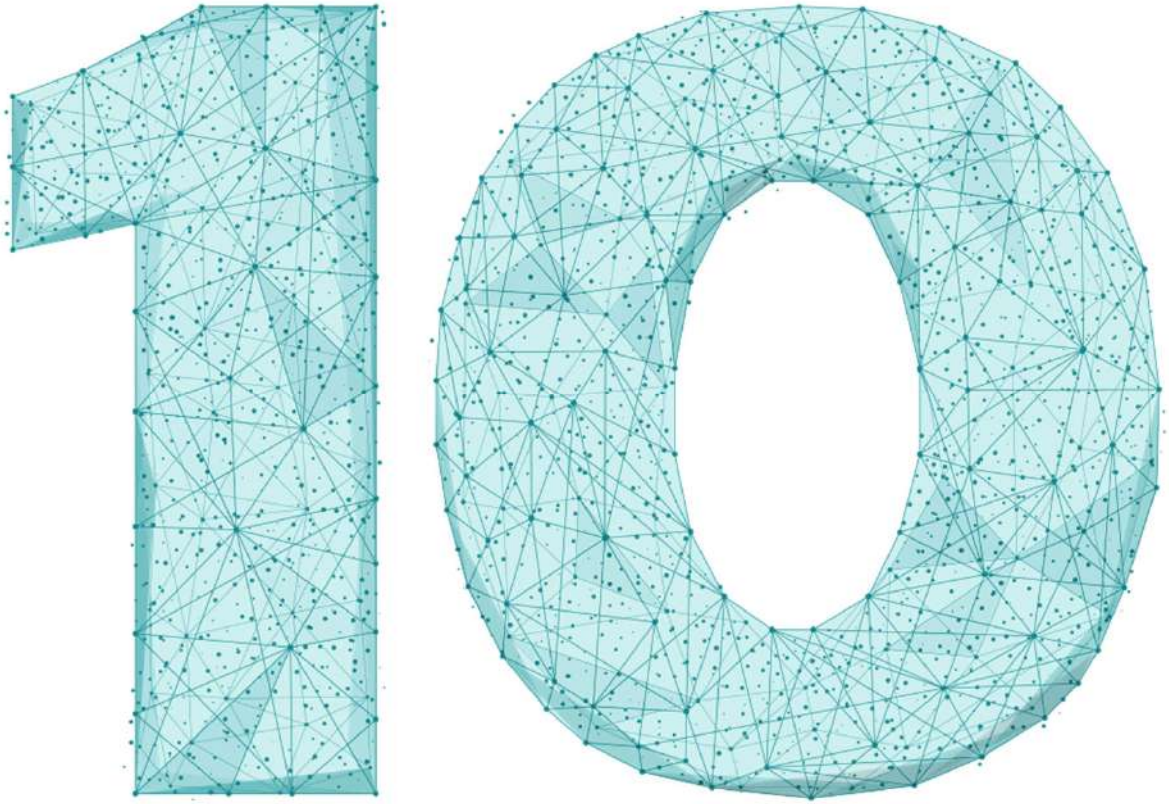

DANI STRUKOVNIH NASTAVNIKA

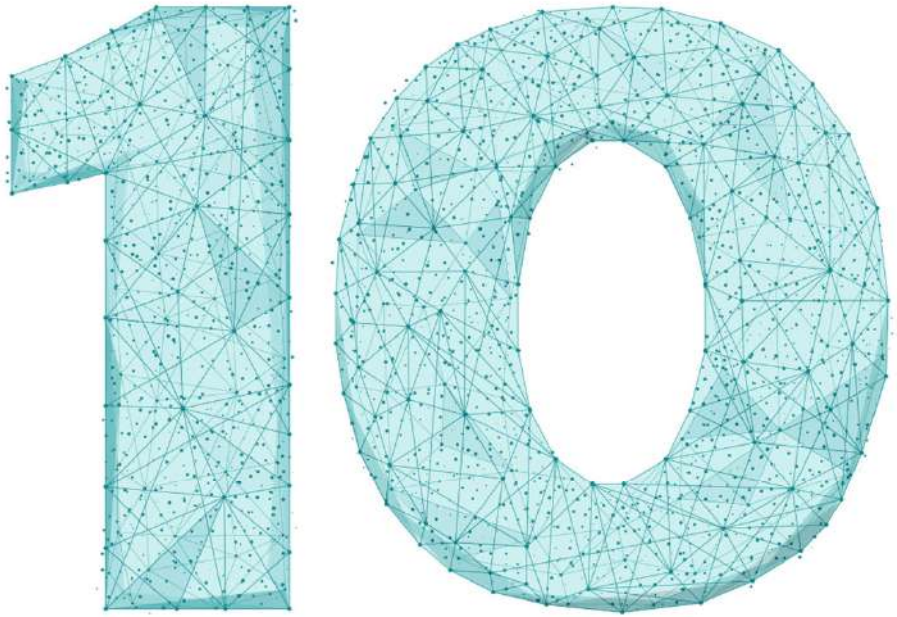
10. - 12. 11. 2026., Vodice

DALJNJA PROVEDBA KURIKULARNE REFORME STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

ESF+ Učinkoviti ljudski potencijali

Sufinancira Europska unija

DANI
STRUKOVNIH
NASTAVNIKA

10. - 12. 11. 2026., Vodice

Talent nije uvijek krojen po mjeri

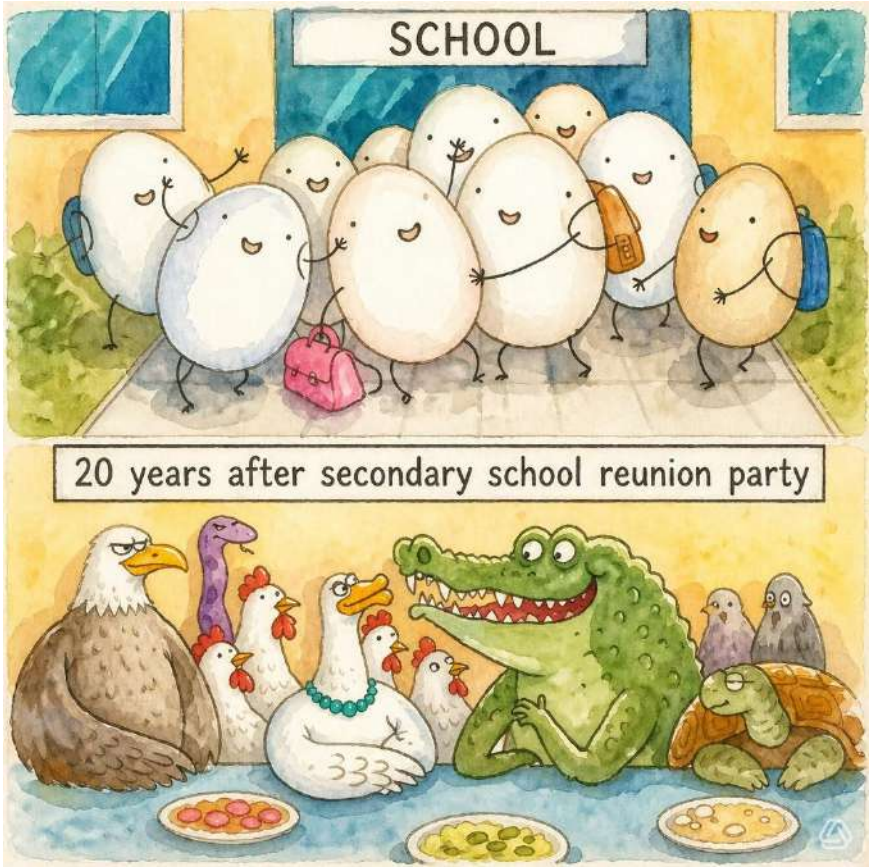
Dvostruko iznimni učenici u strukovnom obrazovanju - od neprepoznatih potencijala do smisleno oblikovanih radnih situacija

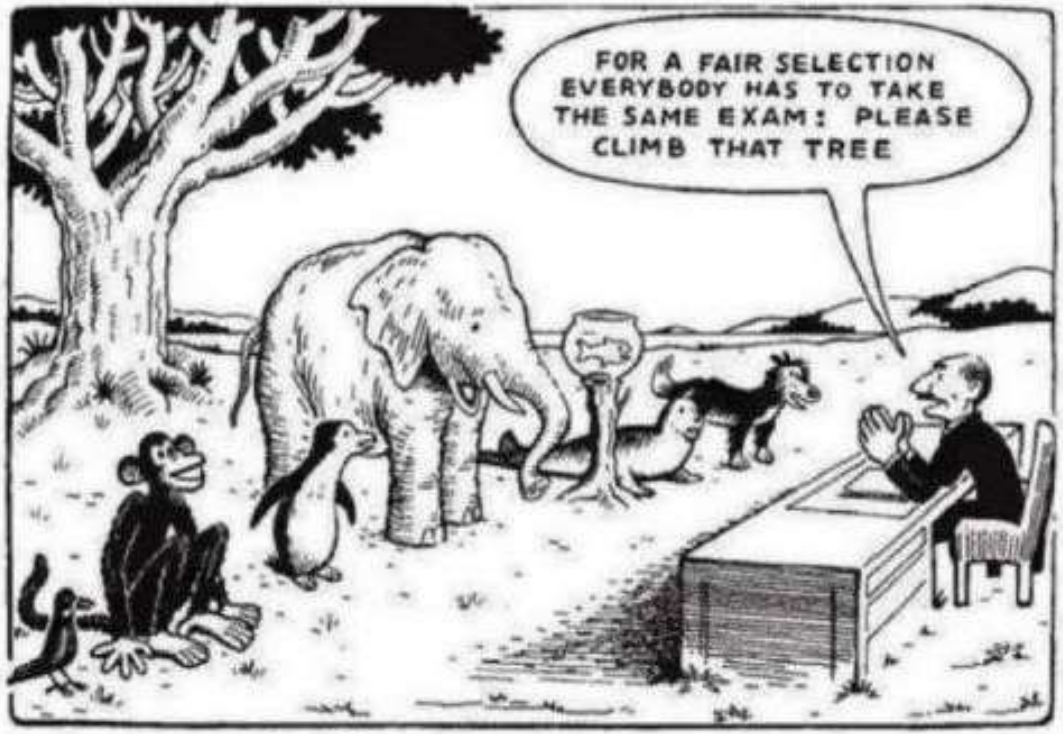
Izradila: Ana Detoni, dipl.ing

Nastavnik savjetnik, ECHA Practitioner

DALJNJA PROVEDBA KURIKULARNE REFORME STRUKOVNOG OBRAZOVANJA
ESF+ Učinkoviti ljudski potencijali
Sufinancira Europska unija

Our Education System

Pravilnik: NN 71/2025

Pojam darovitosti

Članak 2.

(1) Darovitost je sklop osobina, visoko iznadprosječnih općih intelektualnih i/ili specifičnih sposobnosti, visokoga stupnja kreativnosti i motivacije koji darovitima omogućuje razvijanje izvrsnih kompetencija i dosljedno postizanje izrazito iznadprosječnih postignuća i/ili radova u jednome ili više područja: jezično-komunikacijskom, matematičkom, prirodoslovnom, tehničkom i informatičkom, društveno-humanističkom, umjetničkom te tjelesnom i zdravstvenom.

(2) Darovito dijete/učenik jest dijete/učenik u kojega su utvrđene visoko iznadprosječne opće intelektualne sposobnosti i/ili specifične sposobnosti, visok stupanj kreativnosti i motivacije te dosljedno postizanje izrazito iznadprosječnih postignuća i/ili radova u jednome ili više odgojno-obrazovnih područja iz stavka 1. ovoga članka.

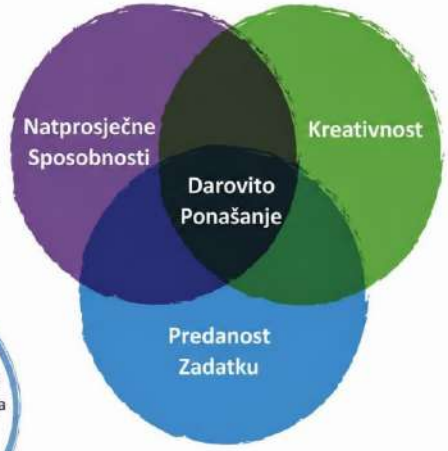
(3) Darovito dijete/učenik s teškoćama u razvoju jest dijete/učenik u kojega je utvrđena darovitost iz stavka 1. ovoga članka, kao i teškoće koje proizlaze iz tjelesnih, mentalnih, osjetilnih oštećenja i poremećaja funkcija ili kombinacije više vrsta oštećenja i poremećaja koji se manifestiraju tijekom razvojne dobi, a čije sposobnosti u međudjelovanju s čimbenicima iz okoline ograničavaju njegovo puno, učinkovito i ravnopravno sudjelovanje u odgojno-obrazovnome procesu.

https://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2025_04_71_924.html

Najpoznatije teorije darovitosti

RENZULLI, 1985.

Darovito ponašanje je rezultat presjeka triju dimenzija.

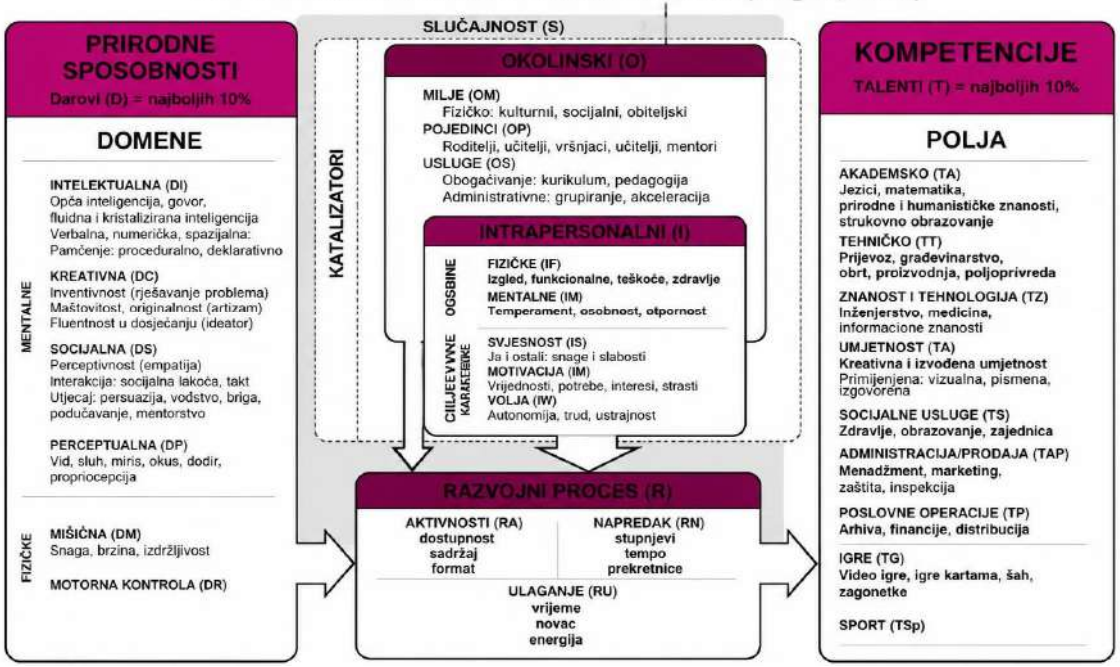

Ključna ideja

Darovitost nije samo visoka inteligencija, već kombinacija sposobnosti, kreativnog razmišljanja i upornog rada na zadatku.

Renzullijev model

Darovitost nastaje kada se natprosječne sposobnosti, kreativnost i predanost zadatku međusobno ispreplete i djeluju zajedno.

Diferencirani Model Darovitosti i Talenta (Gagne, 2010)

Daroviti učenici su heterogena skupina

– **trebaju različitu podršku i cjelokupnu identifikaciju**

Treba obratiti pozornost na:

način identifikacije

razumijevanje njihovih karakteristika

podršku (akademsku, kreativnu i socioemocionalnu).

Šest profila/tipova Darovitih pojedinaca

Uspješni – visoko postignuće, perfekcionizam, ne želi riskirati, prihvaća pravila, odlične ocjene i logičko zaključivanje, ovisni o pohvali i potvrdi okoline, učitelja, psihosomatske poteškoće

Kreativni- vrlo kreativni, vrlo aktivni, dinamični, imaju slabiju samoregulaciju, ispravljaju učitelja, problematiziraju pravila, iskreni i direktni, zalažu se za pravdu (npr. prava životinja), natjecateljski orijentirani

Skriveni- skrivaju talent, ne žele sudjelovati u programima za darovite, odbijaju izazove i nove stvari ,važan im je osjećaj pripadnosti, katkad su slučajno otkriveni (manjine, mikrokulture, djevojčice)

Rizični- neredovito dolaze, ne izvršavaju zadatke ,nekonzistentan uradak – često su ispodprosječni, kritiziraju druge, imaju nisko samopoštovanje, izoliraju se, odsutni su, mogu biti vrlo kreativani, imaju ispade bijesa i obrambeno ponašanje, imaju neke interese izvan škole, samoozljeđuju se, mogu imati predispozicije za rizična ponašanja

Dvostruke potrebe- uz darovitost je prisutna i druga posebnost, nekonzistentni uratci, nagle promjene ponašanja, emocionalni ispadi, nepredvidivost

Autonomni- nezavisni u radu (samostalno uči tri strana jezika, komponira, samostalno uči svirati instrument), samostalan je i strastven u radu, zna što želi u životu i što ga zanima, spreman je preuzeti rizik za svoje ideje, kreativan je, zalaže se za svoje stavove i može imati razvijene socijalne vještine

Profili opisuju obrasce ponašanja i potreba. Ne služe za dijagnosticiranje učenika

Dvostruke potrebe/ 2E

Učenici su istovremeno daroviti i imaju značajne poteškoće (npr. u učenju, ponašanju, socijalno-emocionalnom funkcioniranju ili kliničkim dijagnozama poput ASD, ADHD, disleksije, poremećajima pažnje)

Velika većina škola nema program prilagođen ovim učenicima

Ne pokazuju ponašanja koja se smatraju „darovitima” – imaju loš rukopis, ometajuća ponašanja, ne uspijevaju izvršiti školske zadatke

Pokazuju simptome stresa, osjećaju se obeshrabreno, frustrirano, bespomoćno ili izolirano

Prikrivaju svoje poteškoće tako što tvrde da je zadatak dosadan ili glup

Mogu izbjegavati neuspjeh i pametovati kako bi se nosili s vlastitim osjećajem neadekvatnosti

Kako to izgleda u sektoru Moda, tekstil i koža?

Moguća situacija u učionici

Učenik osmisli originalan tekstilni motiv i brzo uoči pravilnost u uzorku, ali teško prati upute koje su u više koraka, zapisuje ideje ili dovršava zadatak na papiru.

Teškoća može prikriti sposobnost i sniziti vidljivo školsko postignuće.

Visoko postignuće može prikriti potrebu za podrškom

Pitanje za nastavu: kako istodobno ponuditi izazov i ukloniti prepreku?

Darovitost uključuje visoko razvijene opće ili specifične sposobnosti, kreativnost i motivaciju. Učenik ih pokazuje kroz izrazito kvalitetne radove ili postignuća u jednom ili više područja

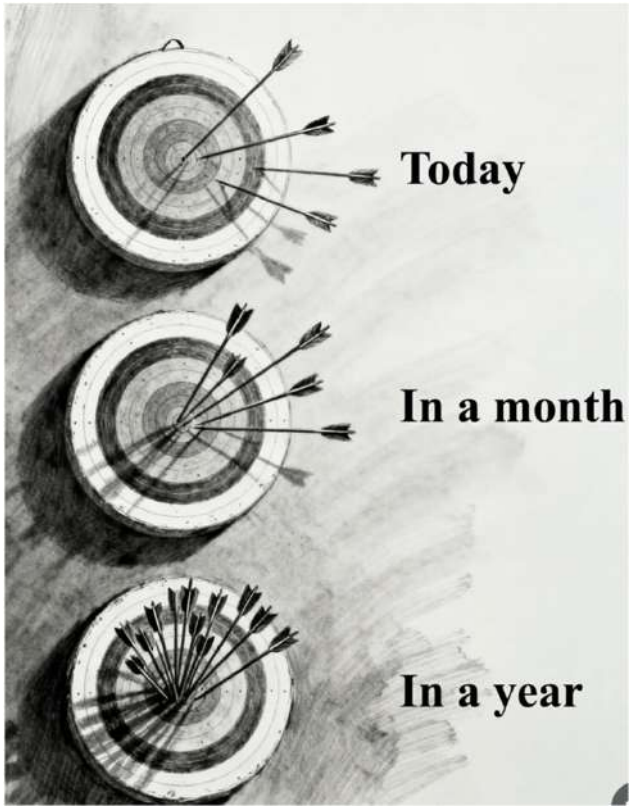
U dizajnu - uočavanje uzoraka i odnosa, osjećaj za boju, prostor i kompoziciju

U izradi - izvorne ideje, tehnička preciznost, razumijevanje konstrukcije i materijala

U učenju - duboko zanimanje, brz napredak ili ustrajan rad na osobno važnom zadatku

Prema Pravilniku o odgoju i obrazovanju darovite djece i učenika, NN 71/2025, čl. 2

Dvostruka iznimnost (2E)
DAROVITOST I TEŠKOĆA

Učenik istodobno pokazuje iznadprosječne sposobnosti ili izniman potencijal i teškoću koja može ograničiti sudjelovanje, izražavanje znanja ili organizaciju rada.

Teškoća može zasjeniti darovitost: vide se pogreške, nedovršeni rad ili teškoće u ponašanju.

Darovitost može zasjeniti teškoću: učenik nadoknađuje prepreke, ali uz velik napor ili stres.

Potrebno je istodobno prepoznati snage i odrediti podršku

Kad teškoća prikriva sposobnost

MOGUĆI OBRASCI

Disleksija- napredno usmeno objašnjenje ili vizualno mišljenje može se slabije pokazati u čitanju i pisanju

ADHD- brzo stvaranje ideja može postojati uz teškoće s početkom, redoslijedom koraka ili dovršavanjem

Autizam- duboko zanimanje za sustave i uzorke može postojati uz potrebu za jasnim uputama, predvidljivošću ili senzornom podrškom

Motoričke teškoće- dobro prostorno i tehničko mišljenje može biti ograničeno rukopisom, crtanjem ili uporabom pribora

Ovo su mogući obrasci, a ne znakovi za samostalno postavljanje dijagnoze

Kako uočiti potencijal u nastavi ?

PREPOZNAVANJE

Pratite razliku između složenih ideja i osnovne izvedbe ili organizacije rada

Promatrajte učenika u više situacija: razgovor, skica, digitalni rad, praktična izvedba i rad u paru

Prikupite radove i zabilježite što učenik radi samostalno, gdje napreduje brzo i gdje mu treba oslonac.

Razgovarajte s učenikom i obitelji te surađujte sa stručnim suradnicima i Timom za darovite

Jedan zadatak ili jedna ocjena ne daje cjelovitu sliku

Zajednički ishodi, različiti putovi

DIFERENCIJACIJA

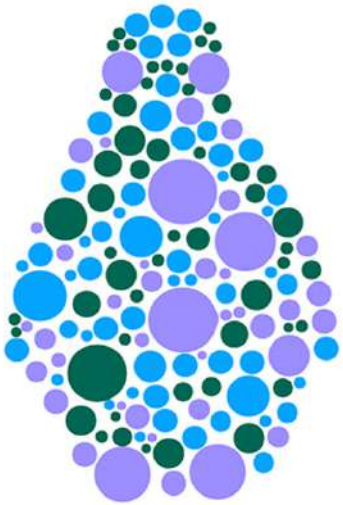
Svi rade prema istim ishodima učenja. Mijenjamo pristup, oslonce i dubinu izazova prema potrebama učenika

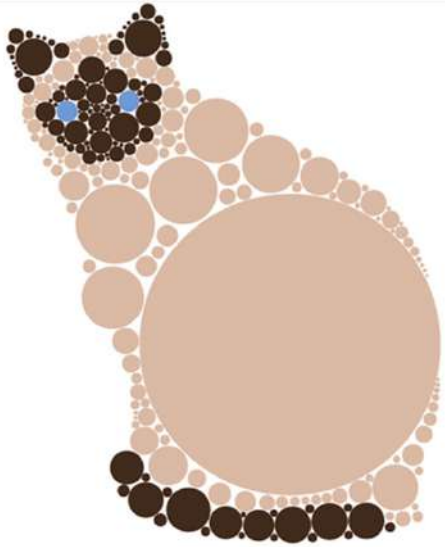
Pristup- jasne upute po koracima, predložak, kontrolni popis i vizualni primjer

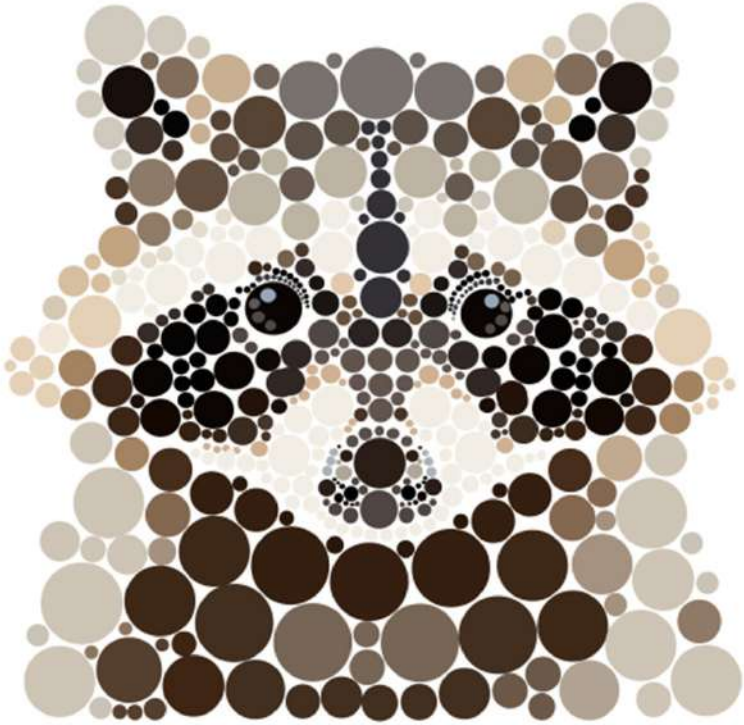
Izbor- mogućnost odabira motiva, načina prikaza ili završnog proizvoda

Produbljivanje- složeniji uzorak, dodatna varijanta, istraživanje ili primjena na proizvodu

Produbljivanje i proširivanje znače drukčiju razinu mišljenja, a ne samo više istih zadataka

10 DANI STRUKOVNIH NASTAVNIKA
10. - 12. 11. 2025., Vodice

DALJNJA PROVEDBA KURIKULARNE REFORME STRUKOVNOG OBRAZOVANJA

Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih

ESF+ Učinkoviti ljudski potencijali

Sufinancira Europska unija

Računalni dizajn i aplikacije u tekstilu

PRIMJER IZ NASTAVE

Modul povezuje računalne aplikacije, vektorsku i rastersku grafiku te dizajniranje tekstilnih ornamenata i uzoraka.

VPUP - upoznavanje ishoda, prikaz postupka i kratka vježba uz podršku nastavnika

UTR- primjena programa za izradu uzorka i rješavanje zahtjeva nalik radnom zadatku

SAP- samostalan odabir motiva, razrada varijanti i priprema prezentacije rada

Područja rada: motiv | ornament | ponavljanje uzorka | primjena na modni proizvod

Radna situacija: uzorak za naručitelja

UTR I SAP

Zahtjev naručitelja:

Turistička zajednica Varaždinske županije pokreće projekt promocije lokalne kulturne baštine kroz suvremene uporabne i promotivne proizvode. Za potrebe projekta naručuje od učenika dizajn autorskog digitalnog tekstilnog uzorka koji će se primijeniti na platnenoj torbi namijenjenoj ženama u dobi od 30 do 50 godina.

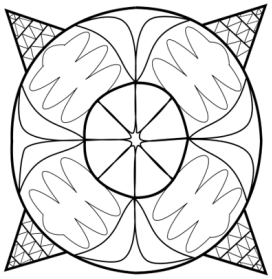

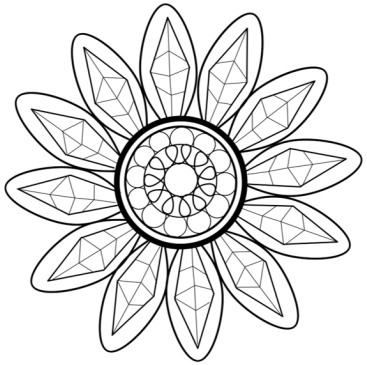
Predstaviti odluke i obrazložiti izbor

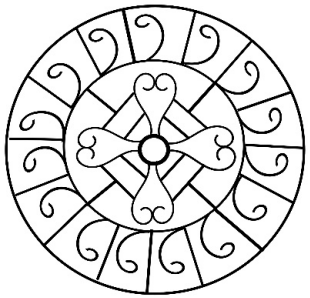

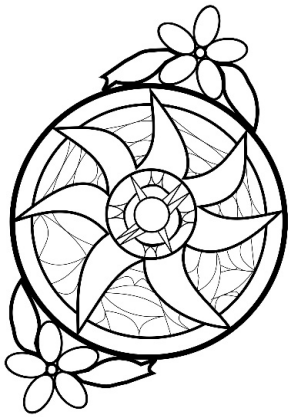

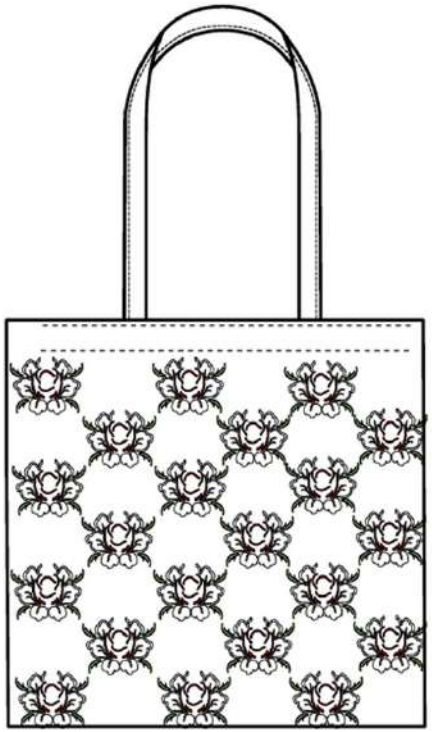
DALJNJA PROVEDBA KURIKULARNE REFORME STRUKOVNOG OBRAZOVANJA
Agencija za strukovno obrazovanje i obrazovanje odraslih
ESF+ Učinkoviti ljudski potencijali
Sufinancira Europska unija

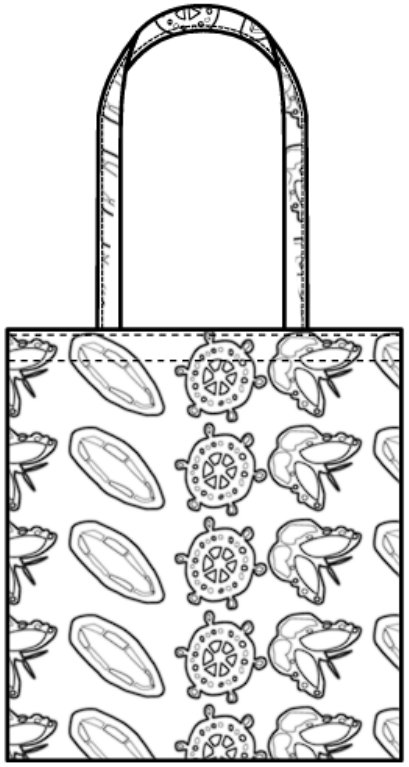

Jedan zadatak, prilagođeni oslonci i izazovi

RAZLIČITI PUTOVI

Dodatni oslonci

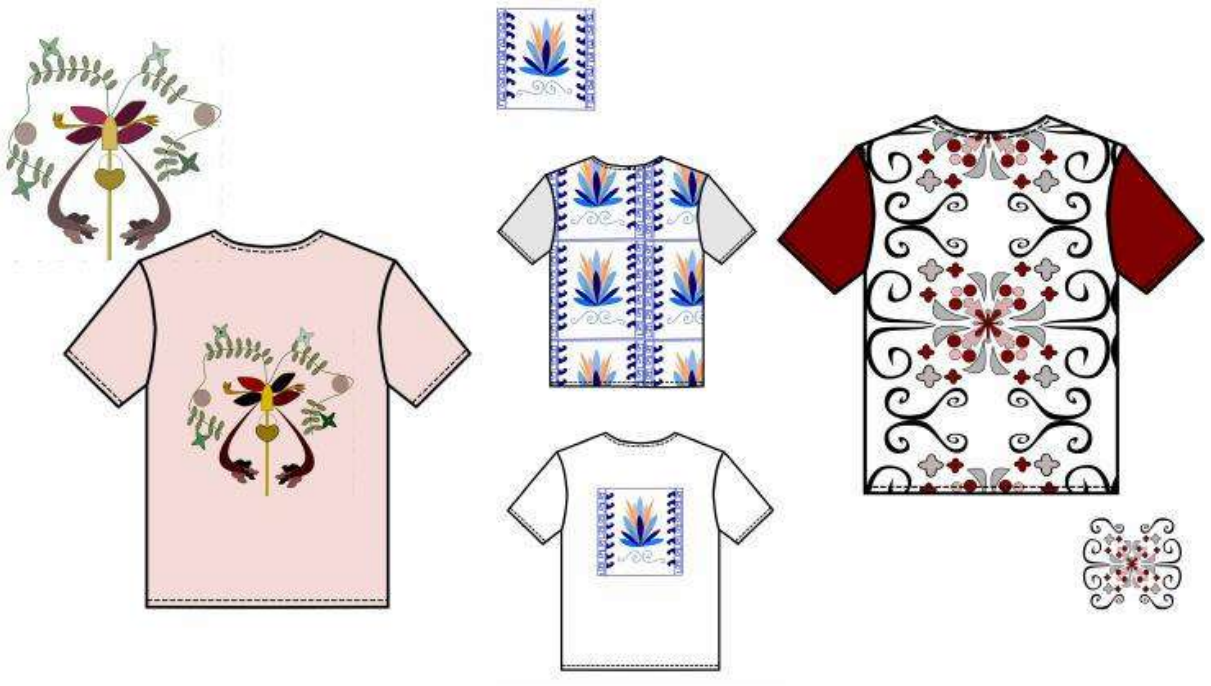
Predložak majice ili vrećice

Upute podijeljene na kratke korake

Kontrolni popis i dogovorene kontrolne točke

Produbljivanje

Razviti ponavljajući uzorak, istražiti varijante boja ili prikazati motiv na tekstilnom proizvodu.

CAD kao pristupačan put do preciznog rada

DIGITALNI ALATI

Digitalni alati mogu smanjiti prepreku koju stvaraju papir i olovka, a učeniku omogućiti da pokaže razumijevanje oblika, uzorka i tehničke preciznosti.

Za učenika- izbor alata ili načina unosa, uvećani prikaz, gotova mreža ili predložak prema potrebi

Za zadatak- razdvojiti estetsku zamisao, digitalnu izvedbu i tehničku pripremu datoteke

Za nastavnika- provjeriti pristupačnost programa i osigurati dovoljno vremena za učenje sučelja

CAD je jedna mogućnost pristupa. Podršku treba dogovoriti s učenikom i stručnim timom

Vrednovanje koje vidi snage i podršku

KRITERIJI I POVRATNA INFORMACIJA

Unaprijed poznati kriteriji pomažu učeniku razumjeti što se vrednuje i kako može napredovati

Ideja i obrazloženje- prikladnost motiva, ciljna skupina i jasnoća odluka

Digitalna izvedba- preciznost elemenata, ponavljanje uzorka i urednost datoteke

Proces rada- korištenje uputa, planiranje, samostalnost i traženje pomoći

Predstavljanje- opis postupka, obrazloženje izbora i korištenje povratne informacije

Struktura pomaže kreativnosti da postane izvediv rad

PODRŠKA IZVRŠNIM FUNKCIJAMA

1	2	3	4
Razumijem zahtjev	**Planiram korake**	**Izrađujem i provjeravam**	**Predstavljam rješenje**

Vizualni raspored | kratki rokovi | kontrolne točke | lista dovršenih koraka

Simulacija radnih procesa povezuje kreativnost s planiranjem, provjerom i zahtjevima naručitelja.

Što učeniku omogućuje napredak?

ZAKLJUČAK

Prepoznati potencijal. Ukloniti prepreku. Dogovoriti sljedeći izazov.

Započnite od dokaza u učeničkim radovima i razgovora s učenikom.

Pružite strukturu i prilagodbe koje olakšavaju sudjelovanje.

Povežite izazov s autentičnim zadacima iz struke.

Ne trebamo mijenjati učenika kako bi odgovarao našem kroju. Trebamo mijenjati pristup kako bi njegov potencijal dobio priliku zablistati.

Svaki učenik zaslužuje biti prepoznat – ne samo po onome što mu je teško, nego i po onome u čemu je izniman.

Ponekad je najveći dar koji učeniku možemo dati – da prepoznamo ono što drugi nisu vidjeli.